

22 OCT 2019

N-20857

Seat No. _____

B. A. (Sem. III) (CBCS) Examination

October - 2019

Political Science - EC-309 (S.S.) - II :

(ભારતીય બંધારણ અને રાજકારણ - I) (New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 (અ) પશ્ચિમી શાસનની ભારત પર પડેલી અસરો વર્ણવો. 14
- અથવા**
- (અ) (1) અંગ્રેજોના શાસનના પ્રત્યાઘાતો જણાવો. 7
- (2) અંગ્રેજોના શાસનની રાજકીય અસરો વર્ણવો. 7
- (બ) 6 માર્થી કોઈ પણ 4 : 4
- (1) કોમી રમખાણો વિશે ટૂંકમાં જણાવો.
- (2) ભારતમાં આધુનિક શિક્ષણના હિમાયતી કોણ હતા ?
- (3) પાકિસ્તાને ભારત પર કઈ સાલમાં આક્રમણ કર્યું હતું ?
- (4) કયો કરાર ભારત-પાકિસ્તાન વચ્ચેનો મૈત્રીકરાર ગણાય છે ?
- (5) ભારતને લોકશાહીની ભેટ અંગ્રેજોએ આપી છે. વિધાન સમજાવો.
- (6) ભારતીય રાજકારણની આર્થિક અસરો જણાવો.
- 2 (અ) ભારતની આઝાદી માટે ઉદ્ભવેલ નવજાગૃતિ વિશે વિગતે વર્ણન કરો. 14
- અથવા**
- (અ) (1) ભારતની સ્વતંત્રતા માટે નવજાગૃતિ ઊભી કરનાર પરિસ્થિતિ અને 7
નેતૃત્વ વિશે નોંધ તૈયાર કરો.
- (2) આઝાદીની ચળવળમાં રાજા રામમોહન રાયનું પ્રદાન જણાવો. 7
- (બ) 6 માર્થી કોઈ પણ 4 : 4
- (1) રાજા રામમોહન રાયનું જન્મસ્થળ જણાવો.
- (2) બ્રહ્મોસમાજની સ્થાપનામાં કોનો ફાળો રહ્યો હતો ?
- (3) દયાનંદ સરસ્વતી ક્યાંના વતની હતા ?
- (4) 'ડેડકન એજ્યુકેશન સોસાયટી'ની સ્થાપના કોણે કરી હતી ? ક્યાં ?
- (5) 'સત્યાર્થ પ્રકાશ'ના રચયિતા કોને માનવામાં આવે છે ?
- (6) સ્વામી વિવેકાનંદનું રામકૃષ્ણ મિશનમાં પ્રદાન જણાવો.

3 (અ) ભારતના રાજકારણને આકાર આપનાર પરિબલોની વિગતે ચર્ચા કરો. 14

અથવા

(અ) (1) ભારતના રાજકારણમાં આર્થિક પરિબલો શું ભૂમિકા ભજવે છે તેની ચર્ચા કરો. 7

(2) ભારતના રાજકારણ પર સામાજિક પરિબલોની અસરો સમજાવો. 7

(બ) 5 માથી કોઈ પણ 3 : 3

(1) ભારતીય રાજકારણના સામાજિક પરિબલો ટૂંકમાં જણાવો.

(2) સાંસ્કૃતિક પાયાઓ વિશે માહિતી આપો.

(3) ભારતીય રાજકારણમાં ક્યા ક્યા પરિબલોનો સમાવેશ થાય છે ?

(4) ભૌગોલિક પાયાઓ વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

(5) રાષ્ટ્રવાદી પાયાઓ વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

4 (અ) દેશી રાજ્યોનું વિલિનીકરણ એટલે શું ? વિલિનીકરણની પ્રક્રિયા સમજાવો. 14

અથવા

(અ) (1) દેશી રજવાડાઓના વિલિનીકરણમાં સરદાર પટેલની ભૂમિકા તપાસો. 7

(2) 'દેશી રાજ્યોનું વિલિનીકરણ એક વિકટ સમસ્યા હતી' તમારા શબ્દોમાં 7 વર્ણવો.

(બ) 5 માથી કોઈ પણ 3 : 3

(1) દેશી રાજ્યોના વિલિનીકરણમાં કોનું પ્રદાન રહ્યું હતું ?

(2) કેબિનેટ મિશન વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

(3) 1919નો સુધારો ટૂંકમાં જણાવો.

(4) દેશી રાજ્યોના વિલિનીકરણનો પ્રથમ તબક્કો જણાવો.

(5) ગોળમેજી પરિષદમાં કોને નિમંત્રણ અપાયું હતું ?